

Peter Rahbæk Juels 1. maj-tale

Taler

Peter Rahbæk Juel
Borgmester, Odense Kommune

Dato

1. maj 2025

Sted

Skibhusvej 52 B, 5000 Odense,
m.fl.

- 1 Der er noget, der går igen hver evig eneste 1. maj:
”Kampen for et mere retfærdigt samfund”.

I Danmark har vi sat denne stræben efter retfærdighed på formel:

- 5 Det hedder ”den danske model” og velfærdssamfundet.

Begge dele hviler på et stærkt og bredt folkeligt forankret værdigrundlag om, at vi hver især skal bidrage med, hvad vi kan.

- 10 For så til gengæld at få adgang til samfundets muligheder og få den hjælp, man har brug for, når helbred eller alder kræver det.

Det er dette usynlige bånd; denne uskrevne samfundskontrakt, der udgør solidariteten og sammenhængskraften i Danmark.

- 15 En dag som i dag handler oftest om, hvordan man bør kræve sin ret.

Men prøv at forestille jer, hvad der sker, hvis man ikke kan få lov til at gøre sin pligt? Ikke kan få lov til at bidrage på arbejdsmarkedet og få adgang til løn, optjene pension og nyde kollegernes fællesskab?

20

Endda selvom man gerne vil fortsætte med at gå på arbejde, tjene penge og fortsat finder livsglæde i kollegernes fællesskab?

Denne oplevelse sidder alt for mange mennesker i 50’erne og 60erne med i dag.

- 25 Det ved jeg. For jeg har mødt rigtig mange af dem.

I de seneste måneder har jeg været rundt i byen og talt med rigtig mange mennesker oppe i årene – men med mange gode år foran sig – der oplever mangel på anerkendelse på jobbet. Nogle af jer er her også i dag.

30

Jeg har talt med fagforeninger, frivillige i foreningslivet og beboere i seniorboliger i hele Odense.

- 35 Og jeg er helt ærligt rystet over, hvad jeg har hørt af beretninger om decideret aldersdiskrimination.

Der vel nærmest ikke et menneske over 50 år, der ikke selv – eller som kender en tæt på – der har oplevet diskrimination et eller andet sted i samfundet.

40

Det kan være på jobbet fra en uansvarlig chef. Det kan være forsikringsselskabet, der kræver højere priser fra ellers loyale kunder i 50'erne. De samme forsikringsselskaber, som år efter år kan præsentere store milliardoverskud.

- 45 Lad mig fortælle en virkelig historie fra et beboerhus, hvor jeg var del af en debat om diskrimination af seniorer. Her mødte jeg en kvinde, som fortalte, at alt forandrede sig på jobbet, da hun rundede 50 år.

- 50 Kvindens chef havde sagt til hende: 'At nu, hvor der kommer et 5-tal først i din alder, kommer du sidst til alle de vigtige opgaver her'.

Og i årene efter havde den samme ledelse igen og igen spurgt hende, om det ikke snart var tid til, at hun gik på efterløn – eller om hun måske skulle se sig om efter et andet job.

55

Det er nok den slags hverdagsdiskrimination mange kan nikke genkendende til. Direkte bemærkninger eller hentydninger, der har noget med alder at gøre.

- 60 Diskrimination, der markerer, at nu er vi på arbejdspladsen ved at nå sidste salgsdato. Og herfra skal vi ikke forvente noget som helst fra hverken arbejdspladsen eller chefen.

Ærlig talt. Det er en uværdig behandling af mennesker, der har knoklet og bidraget med, hvad de har kunnet gennem mange år.

- 65 Men det er også tude tosset af den arbejdsplads og chef, der opfører sig på den måde. Den slags opførsel dræber motivation, og vigtig erfaring forsvinder.

Derfor er diskrimination af mennesker over 50 år ikke bare dårligt for de

70 mennesker, det går ud over. Det er også dårligt for bundlinjen i virksomhederne. Og i sidste ende de penge vi tjener i hele samfundet.

Jeg kan i hvert fald sige det meget klart. Hvis jeg var chef for den chef, der talte sådan til kvinden fra beboerhuset, var det ind til den største reprimande, der
75 findes. Og det var kun en eneste advarsel til chefen. Hørte jeg om den opførsel igen, så var det den chef, der skulle se sig efter et andet job!

Derfor har vi også en vigtig kamp, vi skal kæmpe sammen.
80 Kampen mod mangel på anerkendelse på job og diskrimination i samfundet. Alene på grund af alder.

Sådan burde det ikke være. Men det er desværre bare virkeligheden for alt for mange seniorer, der i stedet for anerkendelse, tryghed og muligheder oplever
85 ensomhed og økonomisk marginalisering!

Og vi kan blive nødt til at tale højt om problemerne, som de er! Lad os nu bare kalde en spade for en spade. Det er ren og skær
diskrimination!

90 Vi ser nemlig diskriminationen mange steder. For eksempel går mennesker over 55 år ledige i markant længere tid end yngre ledige. Og når de skal have lån til et hus, kan de – ifølge Ældresagen – kun låne det halve sammenlignet med yngre mennesker.

95 Det er ikke den mest højtråbende gruppe i vores samfund – og de har nok en tendens til hellere at bide tænderne sammen og komme videre. Eller slet og ret gemme sig i skam over følelsen af utilstrækkelighed. Men diskrimination er ganske enkelt ikke i orden!

100 Vi kan som samfund blive nødt til at blive bedre til at anerkende erfaring og gøre op med den kultur, der alt for mange steder skubber ældre medarbejdere ud af arbejdsmarkedet – mod deres vilje.

105 Konsekvensen for den enkelte kan være stor både økonomisk og socialt. For samfundet og for den enkelte virksomhed er det direkte dumt. For er der noget, vi mangler, så er det erfarent og kvalificeret arbejdskraft, så vi kan holde

produktionen og velfærdssamfundet i gang.

110

Jeg vil bruge min platform som borgmester til at sætte ”forhold for mennesker over 50 år” på dagsordenen. Jeg vil insistere på at tale højt. Men jeg vil også tage ansvar for at finde løsninger.

115 Som borgmester i Odense er jeg også arbejdsgiver for tusindvis af medarbejdere. Derfor kommer jeg også som arbejdsgiver til at kæmpe for bedre rammer for medarbejdere over 50 år.

120 I det hele taget skal og bør vi som samfund og som arbejdsmarked tillægge alder og erfaring meget mere værdi.

Det gør man faktisk på universiteterne, hvor den erfarende professor kan få titel af Emeritus.

125 Emeritusordningen går kort sagt ud på, at medarbejdere, der skal på pension, bliver tilbudt en kontorplads og mulighed for at arbejde færre timer på universitetet og med færre opgaver. Det kan være, at en professor får mulighed for kun at undervise, fordi hun/han er glad for det.

130 Alle vinder på det. Professoren får lov at fortsætte ind i livet som pensionist med noget, hun/han holder af. Hun/han holder kontakten til det faglige fællesskab og kollegerne. De studerende mister ikke en dygtig underviser. Universitetet får undervisningsskemaet til at gå op.

135 Jeg ser for mig, at vi i Odense Kommune laver samme ’Emeritusordning’.

Så vores SOSU’er, pædagoger, sygeplejersker, folkeskolelærere, HK’ere og andre faggrupper med masser af god erfaring i rygsækken kan kalde sig ’emeritus’ og kan få – ikke bare anerkendelsen – men også adgang til en bedre individuelt
140 tilpasset tilknytning til arbejdspladsen. Både før og efter at man er gået på pension.

Det starter med, at vi ændrer vores måde at tænke samtaler mellem ledere og ældre medarbejdere på. Udgangspunktet skal altid være, at arbejdsgiveren
145 spørger: ’Hvad skal der til for, at du som medarbejder får lyst blive længere?’

Her har 'Emeritusordninger' en vigtig rolle. Fordi ordningen åbner for en model med bestemte opgaver, der måske er mindre nedslidende i færre timer om ugen.

Måske det også kunne være som på universitetet. Vi giver medarbejdere på pension adgang til deres gamle arbejdsplads.

Både adgang til arbejdsopgaver - måske i perioder med ekstra behov – men også til frokost og socialt samvær med kollegerne.

Et andet element i 'emeritusordningen' er oplagt en mentormodel.

Som ny medarbejder er der ikke noget bedre end at kunne lade sig guide af en erfaren og sikker hånd, der kender biksen. Det skaber tryghed, gå-på-mod og arbejdsglæde.

Og for den med rutinen, så giver det i den grad mening at kunne få lov til at give mange års opsparede erfaringer videre til yngre og knapt så erfarne kolleger.

For mig er 'emeritusordningen' en del af kampen mod manglende anerkendelse og diskrimination på grund af alder. Men det er ikke en gave. Det er helt almindelig ordentlighed. Samtidig er det også et vigtigt redskab til at styrke vores velfærd. På den klogeste måde. Fordi vi gør det sammen med erfarne dygtige medarbejdere.

Nu har jeg talt højt i dag. Jeg glæder mig til at fortsætte kampen sammen med jer.

Rigtig god 1. Maj.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rahbaek-juels-1-maj-tale-2025>